

**Структура на семейството и ролята на родителите
в училищния живот
ПГ „Св.Димитър Солунски“
гр. Белослав**

Семейството е първата социална единица, с която детето от раждането си има най-продължителен контакт. Именно в нея се развиват формите на социалното му поведение.

Видове семейства

1. СПОРЕД ХАРАКТЕРА НА ОСНОВНИТЕ ОТНОШЕНИЯ:

- **Хармонично семейство** – в това семейство преобладава хармонията и разбирателството между членовете;
- **Вулканично семейство** – в него има постоянни конфликти; всеки член е с много силен «Аз»;
- **Санаториум семейство** – един от членовете изпитва болезнена тревожност и емоционална зависимост;
- **Семейство театър** – всеки член си избира роля, която е одобрена от останалите;
- **Семейство крепост** – стремеж към вътрешно благополучие и едностранчива негативна представа за външния свят, т.е. на децата се внушава, че външният свят е пълен с опасности;
- **Семейство «Третият е излишен»** – всеки от двамата родители прави кариера и детето се явява пречка.

2. СПОРЕД ТЕХНИЯ СЪСТАВ:

- **Нуклеарна семейна двойка** - без деца;
- **Нуклеарно семейство** - с деца;
- **Един родител** - с дете;
- **Възстановено нуклеарно семейство** - чрез сключен повторен брак;
- **Други традиционни семейства** - например с три поколения, с роднини от двете страни.;
- **"Експериментални" бракове и семейства** - несемейна двойка с дете.

3. СПОРЕД НРАВСТВЕНИЯ КЛИМАТ:

- Семейство с високо равнище на нравственост;
- Семейство с нормално ниво на нравственост помежду си;
- Семейство с конфликтни отношения;
- Семейство с външно сполучливи, но без истински нравствени ценности;
- Семейство, чиито членове са без нравствени ценности или аморални.

4. В ЗАВИСИМОСТ ОТ ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ ПОКОЛЕНИЯТА :

- **на разбирателство;**
- **на неразбирателство** – това са конфликти между поколенията;
- **на външно спокойствие;**
- **Еднопосочна или двупосочна зависимост** – когато едното поколение не може да живее без другото.

Да си родител, не е лесно!

Трябва да си много
внимателен към
качеството на това, което
сътворяваш с действията
си.

Характеристика на стиловете на отглеждане на децата

Стил на отглеждане	Приемане и ангажираност	Контрол	Даване на автономия
Авторитетен	топъл, откликващ, внимателен, чувствителен	отправят се разумни изисквания за зрялост и се обясняват	на детето се позволява да взема решения в съответствие с готовността му, насърчава се да изразява мислите и желанията си
Авторитарен	студен, отхвърлящ, унизителен	много изисквания, прилагат се сила и наказания	вземат се решения вместо детето, не се изслушва неговата гледна точка
Угаждащ	топъл, но прекалено угаждащ	почти не се отправят изисквания	на детето се позволява само да взема решения, преди да е готово за това
Неангажиращ	емоционално откъснат и дистанциран	почти не се отправят изисквания	безразличие към вземането на решенията и гледната точка на детето

Родителски стилове и детско поведение

Авторитетни родители

- потвърждават и обясняват необходимостта от правилата;
- демонстрират неудоволствие и огорчение като отговор на лошото поведение;
- демонстрират удоволствие от положителното поведение и оказват подкрепа;
- правилата са ясни;
- детските мнения и желания се обсъждат;
- има топлина и съпричастност.

Дружелюбни деца

Добър самоконтрол, себеуважение, високо равнище на активност, топлина, загриженост, дружелюбност, добро справяне със стреса, интерес и любопитство, ориентиране към успеха.

Авторитарни родители

- ригидно поддържане на правилата;
- конфронтиране и наказване на лошото поведение;
- изразяване на гняв и неодобрение;
- правилата не са ясно дефинирани;
- детските мнения и желания не се вземат под внимание;
- нетопли отношения и съпричастност към това, което става с детето;
- няма планиране на съвместни действия.

Конфликтни и дразнещи деца

Страх, тъга и нещастие, лесно раздразними, лениви, враждебни, изпълнени с вина, стресирани, агресивни, недружелюбни, безцелни

Угаждащи/неангажирани родители

- правилата не са ясни, не се изисква тяхното спазване;
- отстъпчиви пред натиска на детето;
- несвързаност при дисциплинирането;
- слаби изисквания и очаквания за зряло и независимо поведение; пренебрегване или приемане на лошото поведение;
- скрито безразличие, гняв и раздразнителност;
- умерена топлина.

Импулсивно-агресивни деца

Съпротива и неподчинение на изискванията на възрастните, ниска самоувереност, загуба на ориентация към постижение, загуба на самоконтрол, агресивност, лесна раздразнителност, импулсивност, безцелност, стремеж към доминиране.

**Добрият родител учи на амбиция, а не
насажда своята.**

Четири важни задачи на родителя:

ГРИЖА

Това включва отзивчивост на детската нужда от любов, емоционална топлина, безопасност, принадлежност и приемане.

Ако родителите осигурят безопасна среда, емоционална топлина и предсказуеми реакции към детето, те ще създадат сигурна основа, върху която то ще може да се развива и да изучава околния свят.

НАСОЧВАНЕ

Децата имат нужда родителите им да ги насочват, тъй като светът е нещо ново за тях. Това включва определянето в ежедневието на правила за приемливо и неприемливо държание. Тези правила трябва да се обсъждат и обясняват на детето по подходящ за него начин.

ЗАЧИТАНЕ НА ИНДИВИДУАЛНОСТТА НА ДЕТЕТО

Децата са отделни индивиди с техни собствени схващания, идеи и предпочитания. Родителите трябва да изслушват, гледат и разбират децата си и да зачитат техния индивидуален възглед за света. Това е от съществено значение за развиване на чувството на себеуважение у децата.

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ И ПОДКРЕПА ЗА ПО- ГОЛЯМА НЕЗАВИСИМОСТ

Родителите имат задачата да помагат на своите деца в придобиването на нови умения, в развитието на чувство за успех и вяра в собствените възможности да се справят с проблемите.

Това може да се постигне, ако на децата се позволява да експериментират, да грешат и да опитват нови неща. Свръхпредпазливите родители понякога правят прекалено много за децата, като по този начин ги лишават от шанса да се развиват и да са горди от себе си.

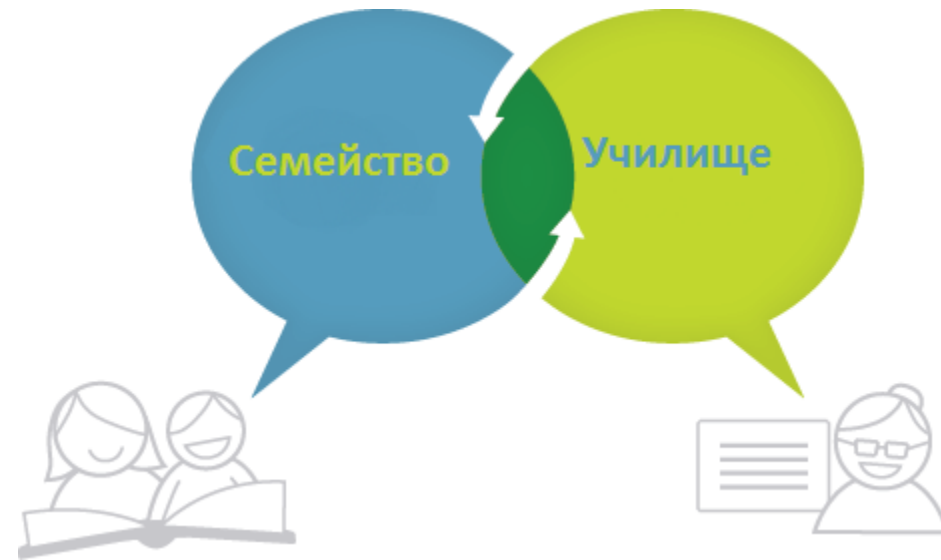
Ролята на родителите в училищния живот

Родителят трябва:

- ✓ никога да не се срамува и да не се притеснява да изразява обичта към детето си;
- ✓ да подкрепя своето дете;
- ✓ да познава детето си;
- ✓ трябва непрекъснато да се интересува от него;
- ✓ да поставя граници и правила и да се придържа към тях;
- ✓ да сравнява собственото си дете с децата на другите;
- ✓ да търси отговорността за действията не само от един човек;
- ✓ да помага на своето дете във всяка една ситуация;
- ✓ да стане част от училищния живот.

Ролята на родителя в училищния живот на детето не е малка

Необходимо е:

8 съвета за

УСПЕШНА КОМУНИКАЦИЯ С РОДИТЕЛИТЕ

РААБЕ

Заедно за качество
в образованието!

Стъпка 1. Изграждане на партньорство

Въвличането на родителите в обучението на тяхното дете изисква проактивно общуване. За да се изгради истинско, смислено партньорство, е необходим предварително планиран, съзнателен подход.

Смисленото общуване започва със създаването на отношение на доверие и взаимно разбиране. Родителите трябва да знаят, че могат да разчитат на учителите, а създаването на това доверие изисква учителите да пренебрегнат своите предразсъдъци и нагласи, културни норми и разбирания.

Стъпка 2. Включване на родителите. Повишаване на тяхната ангажираност.

Вслушването и вземането предвид на мнението на всички родители е ключово за съвместната работа на учителя с родителите.

Стъпка 3. Индивидуален подход към всяко дете и семейство

Всяко семейство е уникално по своята същност и е важно да се подходи индивидуално към всяко едно от тях.

Стъпка 4. Диалог

Най-важният елемент от партньорството с родителите е комуникацията, която е постоянна и се случва достатъчно често, която е на разбираем език и във формат, който е удобен както за родителите, така и за учителя.

Оказа се, че родителското участие има съществено влияние върху постиженията на учениците през целия процес на учене и особено в ситуации като днешната.

Затварянето на училищата накара хиляди родители да преосмислят живота си, да се опитват да издържат семействата си и в същото време да се погрижат за децата си.

Сериозен проблем за родителите се очертава невъзможността да ходят на работа, ако децата им бъдат карантинирани, защото не всеки може да работи от вкъщи.

Там, където липсва родителски интерес - резултатите не са много добри.

В тази динамично променяща се реалност се стигна до партньорство между училището и семейството.

Необичайната ситуация наложи цялостен подход за развитие на взаимодействието между училищата и семейната среда. **Този подход изисква да се поставят стратегически цели като:**

- изграждане на ясен образ за измеренията на сътрудничеството между училището и семейството;
- активизиране на училищата за приобщаване на родителите към училищния живот;
- развитие на училищните настоятелства като ефективно действащи институции за изграждане на училищни общности;
- постигане на училищно-родителско договаряне за политика на сигурна училищна и обществена среда за децата и за тяхното личностно и социално развитие;

- създаване на локални и регионални училищни мрежи за взаимна подкрепа и мултиплициране на добрия опит в развитието на ефективни взаимодействия между училищната и семейната среда;
- обучение на педагогическия персонал и родителите на учениците за ефективна работа и постигане на крайната цел на системата на предучилищното и училищно образование.

За успешната реализация на тези цели е направен план за управление на взаимодействието между училищната и семейната среда за учебната 2020-2021 година.

Така се дава отговор на необходимостта от модернизация на това взаимодействие, основаващо се на традиции и успешни практики.